

УДК 796.011.3: 378. 14

Казаріна Ольга Андріївна
Національний технічний університет України «КПІ ім. І. Сікорського»
(Київ, Україна)

ОСОБЛИВОСТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ У ЗАНЯТТЯХ СТУДЕНТІВ СПОРТИВНОГО ВІДДІЛЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ ВОЛЕЙБОЛУ

Аннотація. *Проведен анализ современных подходов к организации занятий по физическому воспитанию студентов. Дана характеристика педагогических инноваций в практике работы спортивного отделения высшего учебного заведения. Представлен анализ основных проблем и перспектив использования волейбола в организации занятий со студентами. Обоснована необходимость комплектования групп спортивного отделения на основе учета показателей физического состояния.*

Ключевые слова: *физическое воспитание, студенты, спортивное отделение, спортивные игры, волейбол, педагогические инновации.*

Kazarina Olga
National Technical University of Ukraine "KPI"
(Kyiv, Ukraine)

Peculiarities of the introduction of pedagogical innovations in the education of students of sports department with the use of volleyball

Annotation. *An analysis of modern approaches to the organization of physical education sessions for students is carried out. Pedagogical innovations in the practice of sports department of higher educational institution are characterized. The analysis of the main problems and prospects of the use of volleyball in the organization of the sessions for students is presented. The necessity is grounded of considering the indicators of physical state when student groups of sports department are formed.*

Keywords: *physical education, students, sports department, team games, volleyball, pedagogical innovations*

Навчання у вищому навчальному закладі характеризується хронічним емоційним та інтелектуальним перенапруженням на тлі стійкого дефіциту рухової активності [1, с. 1]. Позитивну тенденцію у покращенні показників фізичного стану здатна забезпечити рухова активність за умови систематичного її використання. У вищих навчальних закладах систематичність рухової активності студентів забезпечують обов'язкові заняття з фізичного виховання двічі на тиждень, проте така кількість та тривалість занять, навіть за оптимальних параметрів, не дозволяє досягнути необхідного оздоровчого ефекту, що зумовлює потребу у додаткових заняттях фізичними вправами [2, с. 1]. Зміни в регламенті обов'язкових занять з фізичного виховання (їх кількість протягом тижня, року навчання студентів, форм занять) відбуваються згідно з рекомендаціями, задекларованими у нормативних

документах Міністерства освіти і науки України. Відносно сталою залишається програма занять з фізичного виховання у спортивних відділеннях ВНЗ, тому що вона побудована на використанні певних видів спорту. Як свідчать результати попередніх досліджень, пріоритетними видами рухової активності серед студентів є спортивні ігри, зокрема волейбол, що завдяки позитивному впливу на показники фізичного та психоемоційного стану студентів дозволяють підвищити рівень рухової активності, залучити більшу кількість студентів до регулярних занять фізичними вправами, сформувати позитивну мотивацію до занять, покращити здоров'я [3, с. 20; 4, с. 2; 5, с. 132]. Проте, як зазначається у наукових дослідженнях [1, с. 1], на сьогоднішній день існує потреба в розробці педагогічних інновацій, спеціальних методик навчання технічних елементів гри у волейбол, оскільки до спортивних секцій вищих навчальних закладів приходять студенти з різним рівнем фізичної і технічної підготовленості, що негативно впливає на ефективність тренувального процесу і, в кінцевому рахунку, на змагальний результат. Особливо таке положення справ впливає на зіграність команди у спортивних іграх, де від фізичної і технічної підготовленості спортсменів залежать результати гри. Тому наукові дослідження, які стосуються розробки індивідуального підходу до підвищення спеціальної фізичної і технічної підготовленості студентів у спортивних іграх є актуальними.

Педагогічну інновацію, за визначенням О. О. Красовської [6, с. 38], розглядають як особливу форму педагогічної діяльності і мислення, спрямованих на організацію нововведень в освітньому просторі, або як процес створення, упровадження і поширення нового в освіті. Дослідниками [7, с. 2; 8, с. 65] зазначається, що впровадження інноваційних педагогічних технологій у позанавчальних заняттях з фізичного виховання зі студентами сприятиме підвищенню мотивації до занять, удосконаленню підготовки студентських команд. Сутністю інноваційних процесів в освіті є вивчення, узагальнення і розповсюдження передового педагогічного досвіду та впровадження досягнень науки у практику [6, с. 37]. Проте ґрунтовний аналіз наукових та науково-методичних праць за темою досліджень дозволяє зробити висновок, що в сучасній педагогічній науці проблема впровадження педагогічних інновацій з використанням засобів спортивних ігор є достатньо дослідженою, водночас вивченню теоретичних та методичних аспектів використання інноваційних технологій на основі волейболу достатньої уваги не приділяли. Волейбол у ВНЗ в рамках факультативних занять включений до програми з фізичного виховання студентів і є складовою частиною підготовки на всіх навчальних відділеннях, у тому числі й на відділенні спортивного вдосконалення [9, с. 13]. Робоча програма зі спортивних ігор передбачає вивчення студентами теоретичних і практичних основ волейболу. У процесі занять вирішуються такі завдання: формування практичних навичок володіння основними технічними прийомами гри; прищеплення методичних навичок та вмінь у виконанні рухових ігрових дій; формування вмінь та навичок в організації суддівства змагань; формування навичок використання спортивних ігор для оздоровлення студентів, залучення їх до здорового способу життя, оптимізації рухового режиму, самостійних занять фізичною культурою.

За результатами аналізу фахової літератури доводиться констатувати, що сьогодні в практиці роботи з фізичного виховання студентів практично

відсутні спеціальні підходи для системної та ефективної підготовки студентських волейбольних команд. Основна спрямованість роботи в групах спортивного вдосконалення – підвищення рівня техніко-тактичної майстерності й подальший розвиток рухової та функціональної підготовленості. Встановлено, що для успішної технічної підготовки, яка в сучасному студентському волейболі значною мірою визначає спортивний результат, необхідний високий рівень спеціальної підготовленості, яка характеризується розвитком фізичних і психофізичних якостей. Серед провідних спеціальних фізичних якостей визначальне місце займають швидкісно-силові, швидкісна витривалість, координація рухів.

Дослідники наголошують на необхідності використання таких інновацій, що дозволяють одночасне застосування комплексів вправ для розвитку фізичних якостей, необхідних для виконання технічних прийомів, що впливають на покращення показників спеціальної фізичної підготовленості та фізичної працездатності. Фізичне навантаження в процесі занять слід планувати з урахуванням окремих показників фізичного стану.

Результати теоретичного аналізу даних, поданих у фаховій літературі, дозволяють констатувати, що вирішенню проблеми удосконалення процесу підготовки студентів-волейболістів відводиться незначна увага, а це, в свою чергу, не дозволяє спортсменам досягати високих спортивних досягнень у ході офіційних змагань різного масштабу. Принципи побудови тренувального процесу для команд високого класу тут не підходять внаслідок їх невідповідності рівню тренувальних і змагальних навантажень, меті й завданням тренувань, рівню технічної, тактичної і фізичної підготовленості. Необхідний пошук нових методів планування і побудови тренувального процесу. Для організації ефективної підготовки волейболісток мають добиратися оптимальні тренувальні засоби і методи технічної підготовки з урахуванням показників їх фізичного стану. Однак здійснене дослідження показало, що під час комплектування тренувальних груп для занять з волейболу у спортивних відділеннях більша частина викладачів не використовують системи комплексного відбору з урахуванням морфологічних характеристик і рівня спортивної підготовленості, що у подальшому значно обмежує результативність команди.

Результати проведеного аналізу будуть покладені в основу розробки авторської програми занять для студентів спортивного відділення за напрямом «Волейбол».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ковальчук А.А. Формування елементів техніки гри у волейбол з використанням спеціальних тренажерних пристроїв у фізичному вихованні студенток: автореф. дис.... канд. наук. з фіз. виховання та спорту: 24.00.02 / Андрій Андрійович Ковальчук; ДДІФКС. – Дніпро, 2017. – 21 с.
2. Юрчишин Ю. В. Технологія залучення студентів до рухової активності оздоровчої спрямованості у процесі фізичного виховання: автореф. дис.... канд. наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.02 / Юрій Володимирович Юрчишин; НУФВСУ. – Київ, 2012. – 22 с.
3. Андреева Е. В. Анализ мотивации студентов к внеучебным формам организации занятий по физическому воспитанию / Е. В. Андреева,

- У.Н. Катерина // Фізична активність, здоров'я та спорт. – Львів, 2014. – № 4. – С. 18–28.
4. Казаковцева Т.С. Физическое воспитание студентов в гуманитарном вузе на основе волейбола / Т. С. Казаковцева, С. Л. Михайлов // Современные проблемы науки и образования. – 2015. – № 4.; режим доступа: <https://www.science-education.ru/ru/article/view?id=20765>
  5. Сотник О.В. Спортивні ігри у фізичному вихованні студентської молоді / О.В. Сотник, Б.Д. Зубрицький, О.В. Сініцина // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – Випуск 9 (50) 14. – С. 131–135.
  6. Красовська О.О. Методичні засади реалізації інноваційних технологій професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. Збірник наукових праць. – Рівне: РВЦ МЕРУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2013. – С. 37–46.
  7. Стадник В. В. Диференційований підхід до використання поза академічних форм занять у фізичному вихованні студентів вищих навчальних закладів технічного профілю: автореф. дис.... канд. наук з фіз. виховання та спорту: зі спец. 24.00.02 / В. В. Стадник, ЛДУФК.– Львів, 2015. – 20 с.
  8. Андреева Е.В. Условия активизации внеучебной деятельности по физическому воспитанию в ВУЗе / Е.В. Андреева, У.М. Катерина // Ştiinţa culturii fizice. – Кишинів. – 2014. – №18/2. – Р. 64 – 70.
  9. Жула В. П. Развитие двигательных умений студентов при выполнении передачи мяча двумя руками снизу в процессе занятий волейболом / В. П. Жула // Физическое воспитание студентов. – Харьков: ХГАДИ, 2014. – № 6. – С. 13–17.